

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק אדמו"ר משטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת ר' שלמה צבי ב"ר נפתלי הרץ מייזלר ע"ה ישראל בן לאה ע"ה

משנה ב'

רבינו עובדיה מברטנורא

מגל יד - יש לה שתי פיות, האחת חלקה כסכין והאחת יש בה פגימות, ובצד שהיא חלקה אין שוחטים לכתחילה, גזירה שמא ישחוט בצד הפגום. ולהכי תנא השוחט דמשמע דיעבד אין לכתחילה לא. ושמעינן מזהא, דסכין פגומה ויש בה כדי לשחוט מן הפגם ולהלן, אסור לשחוט בה לכתחילה, אלא א"כ כרך הפגם בבגד או בגמי דהשתא ליבא למגור דילמא אתי לשחוט במקום הפגם.

בצור ובקנה - מתניתין מיירי בצור ובקנה שהיו תלושים ולבסוף חברן, ושחט בהן כשהן מחוברים, ודיעבד אין לכתחילה לא. אבל במחובר מעיקרו, אפילו דיעבד פסול. ותלוש גמור אפילו לכתחילה שרי.

צור - סלע מחודד. ולשון מקרא הוא (שמות ד), "ותקח צפורה צור ותכרות".

הכל שוחטים - לאתויי ישראל מומר לעבירה אחת, או אפילו לעבירות הרבה שמותר לאכול משחיטתו. והוא שלא יהיה מומר לעבודה זרה או מחלל שבתות בפרהסיא. ובודק ישראל כשר הסכין ונותן לו, מפני שחוקתו שאינו טורח לבדוק, ואחר כך שוחט אפילו בינו לבין עצמו, וחוזר ישראל ובודק סכינו לאחר שחיטה, אם היא יפה שחיטתו כשרה.

ואלו הצדוקין שאנו קורין להן קראים שאינן מאמינים בתורה שבעל פה, שחיטתן פסולה. אלא אם כן ישראל עומד ורואה השחיטה מתחילה ועד סוף.

ולעולם שוחטים - בין ביום, בין בלילה לאור האבוקה, בין בראש הגג, ולא חיישינן שמא יאמרו לצבא השמים עלה לשחוט. וכן שוחטים בראש הספינה, דמוכחא מלתא דלנקר ספינתו הוא צריך ולא לשר הים קשחית.

ובכל שוחטים - בין בזוכית בין בקרומית של קנה שהוא עשב הגדל באגם שחותר כסכין. אבל בקנה עצמו אין שוחטין בו לכתחילה, מפני נימין שפורשים ממנו ונוקבים הסימנים ואתי למעבד חלדה.

ההלכה אומרת שיש לשחוט רק עם סכין שיש לו להב חלק ללא פגימות (משונן)

השוחט במגל יד מגל קטן שקוצרים איתו עשבים, ויש לו שני להבים משני הצדדים. בצד אחד הלהב חלק, ובצד השני הלהב משונן (כמו מסור)*, **בצור** באבן מחודדת, ו**בקנה** קנה של עץ - **שחיטתו פְּשֻׁרָה** בגמרא מבואר שבצור ובקנה תלושים ניתן לשחוט לכתחילה, ואם היו מחוברים מעיקרם אף בדיעבד השחיטה פסולה. והמשנה מדברת על צור וקנה שהיו תלושים ואח"כ חיברם ובאה המשנה ללמד, שלכתחילה אסור לשחוט איתם, אבל בדיעבד השחיטה כשרה. **הכל שוחטין** בגמרא מבואר שהמשנה באה לרבות שאפילו לישראל מומר מותר לשחוט (חוץ ממומר לעבודה זרה והמחלל שבת בפרהסיא), אלא שצריך לבדוק את הסכין לפני ואחרי השחיטה, **ולעולם שוחטין** היינו שמותר לשחוט ביום ובלילה לאור אבוקה, ו**בכל שוחטין** בכל דבר שהוא חד וחלק וללא פגימות (משונן), **חוץ ממגל קציר** מגל שקוצרים איתו את התבואה שלהבו משונן, ו**המגרה** כעין מסור, ו**השנים** בשני הבהמה כשהן מחוברות ללחי, ודווקא בשתי שניים ויותר אסור לשחוט, שכן הרווח בין השניים נקרא פגימה, ו**הצפרן** בזמן שהיא מחוברת לגוף - השוחט בכל אלו שחיטתו פסולה, **מפני שהן חונקין** שמחמת הפגימות (חריצים) שבלהב הם קורעים את סימני הצוואר (קנה וושט שאותם חותכים בשחיטה) במקום שחתכו אותם, לכן אף בדיעבד השוחט בכל הנ"ל שחיטתו פסולה**. **השוחט במגל קציר** שכל השניים בו נוטות לצד אחד **בדרך הליכתה** היינו שמעביר את הלהב על צוואר הבהמה רק פעם אחת, מכיוון השוחט החוצה, בצורה שאין השניים קורעות את סימני הצוואר - **בית שמאי פוסלין** גזירה שמא ישחט בצורה של 'הבאה', היינו שמעביר את הסכין על צוואר הבהמה מהמקום הכי מרוחק מהשוחט לכיוונו של השוחט*** שבצורה זו נקרעים סימני הצוואר ולא נחתכים, לפי שבמגל הקציר השניים שעל הסכין נוטות לכיוון ה'הבאה', ו**בית הלל מכשירין** בגמרא מבואר שאף בית הלל סוברים שבהמה זו אסורה באכילה, לפי שגם הם גוזרים ב'הולכה' משום 'הבאה' כמו בית שמאי. והמחלוקת היא לענין טומאה, שבית שמאי סוברים שבהמה זו היא נבילה ולכן מטמא את הנושא אותה, ובית הלל סוברים שאינה נבלה, לפי שאין מרבים טומאה משום גזירה. **ואם החליקו שניה** ואם הסירו את השניים מהמגל ועשו את הלהב חלק - **הרי היא פספין** ומותר לשחוט בה, ואין גוזרים משום מגל שיש בו שניים שיהיה אסור להשתמש גם במגל שהורידו ממנו את השניים.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לוצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

המשך רבינו עובדיה מברטנורא משנה ב'

מגל קציר - שקוצרים בה התבואה. שפגימותיה נוטות כולן לצד אחד בשפוע.

מגירה - סכין מלא פגימות, ויש לכל פגימה מורשא מכאן ומכאן דהיינו אוגרות.

שינים - התחובים בלחי של בהמה. ודווקא כשהן שנים או יותר.

והצפורן - המחוברת.

שחן חונקין - שאין חותכין, אלא קורעין מחמת הפגימות. והאי חונקים, אשאר אקאי ולא אצפורן, דטעמא דציפורן משום

מחובר הוא.

מגל קציר - ראשיה כפופים מאד ודרך הליכתה אינה קורעת.

בית שמאי אומרים נבילה - ומטמאה במשא. דגורי הולכה אטו הובאה. ובית הלל לא גורי, דאפושי טומאה לא מפשינן

משום גזירה. אבל באבילה מודו דאסורה, גזירה הולכה אטו הובאה.

*לכתחילה אסור לשחוט במגל קטן גם בצד שהלהב שלו חלק, גזירה שמא ישחט

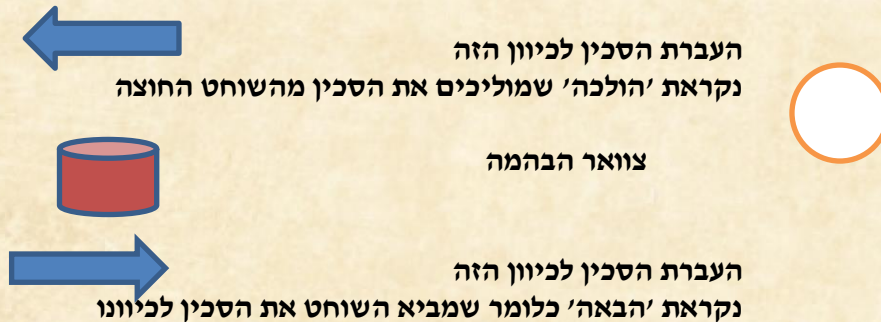
בצד המשונן, אולם אם בדיעבד שחט בצד החלק שחיתתו כשרה.

**בגמרא מבואר שהסיבה שלא שוחטים בציפורן היא משום שהיא מחוברת לגוף, והכלל הוא

שכל דבר בעודו מחובר מעיקרו אסור לשחוט איתו גם בדיעבד.

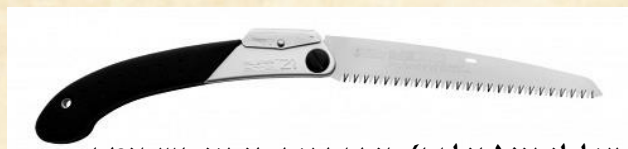
*** סכמת העברת הסכום בדרך של 'הולכה' ו'הבאה'

מקום עמידת השוחט

מקום עמידת השוחט

סכין עם שיניים בו כל השניים נוטות לצד אחד

העברת הסכין משמאל לימין (הולכה) חותכת את סימני השחיטה

העברה מימין לשמאל (הבאה) קורעת את סימני השחיטה

משנה ג

רבינו עובדיה מברטנורא

השוחט מתוך הטבעת – בטבעת הגדולה שהיא עליונה לכולן קאמר.

ושייר בה מלאו החוט על פני כולה – לצד הראש. שלא הטה לסכין לצאת מן הטבעת לצד הראש עד שגמר כל הטבעת כולה, כשרה.

מלאו החוט – כלומר כל דהו. אבל אם קודם שגמר את כולה הגריס את הסכין לצד הראש. ויצא מן הטבעת וגמר את השחיטה למעלה מן הטבעת שאינו מקום שחיטה, שהיא הגרמה, אף על פי שנשחט רוב הקנה במקום שחיטה, פסלי רבנן, הואיל וגמרו בפסול.

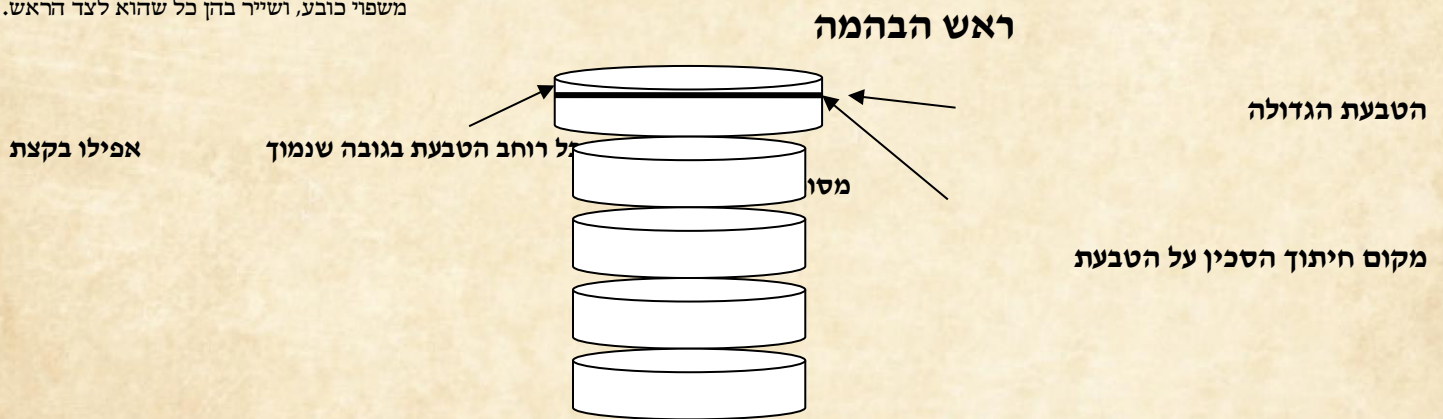
רבי יוסי ברי יחודה אומר מלאו החוט על פני רובה – אם שייר בה מלאו חוט השערה מן הטבעת לצד הראש על פני רוב הטבעת, כלומר שחתך רוב הקנה בתוך הטבעת ובמיעוט הגריס, ויצא ממנה לצד הראש וגמר השחיטה למעלה ממנה, כשרה, דברובא אתכשרה לה שחיטה, ואידך כי קא שחיט מחתך בשר בעלמא הוא.

ופסק הלכה: השוחט למעלה מטבעת הגדולה, משפוי כובע ולמעלה, טריפה. משפוי כובע ולמטה, כשר. והיינו דשייר בחיטי, ששחט באותן שני חיטין של בשר שהן למעלה מטבעת הגדולה ולמטה משפוי כובע, ושייר בהן כל שהוא לצד הראש.

השוחט מתוך הטבעת הגרגרת עשויה טבעות טבעות מלמעלה (מקום חיבורה לראש הבהמה) עד הקצה התחתון שלה, הטבעת הראשונה הסמוכה ביותר לראש, נקראת טבעת גדולה, לפי שהיא רחבה יותר מן הטבעות האחרות שמתחתיה, ובאה המשנה ללמד שאם שחט, היינו עשה את חיתוך השחיטה במקום בו נמצאת הטבעת הגדולה **ושייר בה מלאו החוט על פני כולה** היינו שחתך את כל הטבעת במקום שהוא מאד קרוב לראש הבהמה, ואחרי החיתוך נשאר מהטבעת עובי של חוט השערה - **שחיטתו כשרה** לפי שעשה את כל החיתוך במקום בו ניתן לשחוט בצוואר הבהמה, ברם אם לפני שחתך את כל הטבעת היטה אותה כלפי מעלה לכיוון הראש וגמר את החיתוך מחוץ לטבעת שחיטתו פסולה (ראה איור למטה), לפי שאין זה מקום השחיטה, ובלשון ההלכה זה נקרא 'הגרמה', היינו ששוחט (חותך עם סכין השחיטה) שלא במקום בו מותר לחתוך בצוואר הבהמה, ואע"פ שנחתך כל הקנה במקום השחיטה, הואיל וגמר את השחיטה שלא במקום שחיטה, שחיטתו פסולה.

רבי יוסי ברי יחודה חולק על תנא קמא ו... **אומר: מלאו החוט על פני רובה** היינו שאם חתך את רוב הטבעת במקום בו מותר לשחוט ורק לקראת סוף החיתוך היטה את הסכין לכיוון הראש, כך שלא כל הטבעת נחתכה אלא רובה, השחיטה כשרה, וזאת כיוון שבזמן ששחט את כל הסימן (קנה), הרי כבר הוכשרה השחיטה, ומה שהמשיך וחתך מחוץ לטבעת זה נקרא כאילו חתך בשר סתם.

סכמת מקום השחיטה

סכמת הגרמת הסכין

